

$$\text{محدودیت‌های رتبه} \quad \begin{cases} y_{11} + y_{21} + y_{31} & = 1 \\ y_{12} + y_{22} + y_{32} & = 1 \\ y_{13} + y_{23} + y_{33} & = 1 \end{cases}$$

$$y_{ij} = 0, 1 \quad (i = 1, 2, 3, j = 1, 2, 3)$$

$$A_3 \gg A_2 \gg A_1$$

رتبه بندی:

۷-۷- روش آنتروپی شانون^۱

وقتی که داده‌های یک ماتریس تصمیم‌گیری به طور کامل مشخص شده باشند، روش آنتروپی می‌تواند برای ارزیابی وزن‌ها به کار رود. آنتروپی یک مفهوم بسیار با اهمیت در علوم اجتماعی، فیزیکی و نیز در تئوری اطلاعات است.

آنتروپی در نظریه اطلاعات یک معیار عدم اطمینان است که به وسیله توزیع احتمال مشخص P_i بیان می‌شود. اندازه‌گیری این عدم اطمینان به وسیله شانون به صورت زیر بیان شده است.

$$E_i = S(P_1, P_2, \dots, P_n) = -K \sum_{i=1}^n P_i \ln P_i \quad (i=1, 2, \dots, m) \quad \text{رابطه (۷-۱۰)}$$

در این رابطه K یک مقدار ثابت است. از آنجا که رابطه فوق در محاسبات آماری مورد استفاده است به نام آنتروپی توزیع احتمال P_i نامیده می‌شود. واژگان آنتروپی و عدم اطمینان^۲ در یک مفهوم به کار می‌روند. زمانی که P_i ها مساوی با یکدیگر باشند (برای مقادیر z و i داده شده) در این صورت $P_i = \frac{1}{n}$.

در یک ماتریس تصمیم‌گیری P_{ij} می‌تواند برای ارزیابی گزینه‌های مختلف بکار رود. در ماتریس تصمیم‌گیری زیر m گزینه و n شاخص (معیار) مد نظر می‌باشند.

		X_1	X_2	...	X_n
$D =$	A_1	r_{11}	r_{12}	...	X_{1n}
	A_2	r_{21}	r_{22}	...	X_{2n}
	\vdots	\vdots			\vdots
	A_m	r_{m1}	r_{m2}	...	r_{mn}

نتایج ماتریس بالا برای شاخص j (P_{ij}) به شرح زیر می‌باشد:

$$P_{ij} = \frac{r_{ij}}{\sum_{i=1}^m r_{ij}} ; j = 1, \dots, n \quad \forall ij \quad \text{رابطه (۷-۱۱)}$$

آنتروپی E_j به صورت زیر محاسبه می‌گردد:

$$E_j = -K \sum_{i=1}^m P_{ij} \ln P_{ij} ; \forall j \quad \text{رابطه (۷-۱۲)}$$

و K بعنوان مقدار ثابت به صورت زیر محاسبه می‌گردد:

$$K = \frac{1}{L_{nm}} \quad \frac{1}{L_n m}$$

تعداد گزینه‌ها

که مقدار E_j را بین صفر و یک نگه می‌دارد.

در ادامه مقدار d_j (درجه انحراف) محاسبه می‌شود که بیان می‌کند شاخص مربوطه (j) چه میزان اطلاعات مفید برای تصمیم‌گیری در اختیار تصمیم‌گیرنده قرار می‌دهد. هر چه مقادیر اندازه‌گیری شده شاخصی به هم نزدیک باشد نشان‌دهنده آن است که گزینه‌های رقیب از نظر آن شاخص تفاوت چندانی با یکدیگر ندارند. لذا نقش آن شاخص در تصمیم‌گیری باید به همان اندازه کاهش یابد.

$$d_j = 1 - E_j , \forall j \quad \text{رابطه (۷-۱۳)}$$

سپس مقدار وزن W_j محاسبه می‌گردد که در آن بهترین وزن انتخاب می‌شود:

$$W_j = \frac{d_j}{\sum_{j=1}^n d_j} ; \forall j \quad \text{رابطه (۷-۱۴)}$$

اگر تصمیم گیرنده از قبل وزن خاصی (λ_j) را برای هر شاخص Z در نظر گرفته باشد در این صورت وزن جدید W_j به شرح زیر محاسبه می‌شود:

$$W_j = \frac{\lambda_j W_j}{\sum_{j=1}^n \lambda_j W_j}, \quad \forall_j \quad \text{رابطه (۷-۱۵)}$$

مثال: ماتریس تصمیم‌گیری زیر را با ۴ گزینه و ۶ معیار در نظر بگیرید:

معیارها گزینه‌ها	معیارها					
	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6
A_1	۲	۱۵۰۰	۲۰۰۰۰	۵/۵	۵	۹
A_2	۲/۵	۲۷۰۰	۱۸۰۰۰	۶/۵	۳	۵
A_3	۱/۸	۲۰۰۰	۲۱۰۰۰	۴/۵	۷	۷
A_4	۲/۲	۱۸۰۰	۲۰۰۰۰	۵	۵	۵

با استفاده از معادله (۷-۱۱)، P_{ij} به صورت زیر در می‌آید:

$$[P_{ij}] = \begin{matrix} & \begin{matrix} x_1 & x_2 & x_3 & x_4 & x_5 & x_6 \end{matrix} \\ \begin{matrix} A_1 \\ A_2 \\ A_3 \\ A_4 \end{matrix} & \begin{bmatrix} 0/2352 & 0/1875 & 0/2532 & 0/2558 & 0/25 & 0/3462 \\ 0/2941 & 0/3375 & 0/2278 & 0/3023 & 0/15 & 0/1935 \\ 0/2118 & 0/25 & 0/2658 & 0/2093 & 0/35 & 0/2692 \\ 0/2588 & 0/225 & 0/2532 & 0/2326 & 0/25 & 0/1923 \end{bmatrix} \end{matrix}$$

آنتروپی هر شاخص (E_j)، درجه انحراف (d_j)، وزن نرمال شده (W_j) با استفاده از معادلات (۷-۱۲)، (۷-۱۳)، (۷-۱۴) عبارتند از:

	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	x_6
E_j	۰/۹۹۴۶	۰/۹۸۲۹	۰/۹۹۸۹	۰/۹۹۳۱	۰/۹۷۰۳	۰/۹۹۷
d_j	۰/۰۰۵۴	۰/۰۱۷۱	۰/۰۱۱	۰/۰۶۹	۰/۰۲۹۷	۰/۰۲۳
W_j	۰/۰۶۴۹	۰/۲۰۵۵	۰/۰۱۳۳	۰/۰۸۲۹	۰/۳۵۷	۰/۲۷۶۴